

Veřejná prostranství po povodni

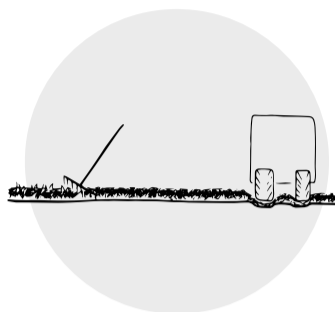
Povodeň může mít na mnoha místech zcela devastující účinek. Při následné obnově je potřeba už od začátku myslet i na zeleň a celkovou funkčnost veřejných prostranství. Před vámi je prostor, který může mít do budoucna větší uživatelské kvality než místo předchozí. Jelikož si uvědomujeme, že ve stávající situaci je třeba koordinovat mnoho úkolů, sepsali jsme 10 základních pravidel, která se vám mohou hodit.

① Hierarchie veřejných prostranství

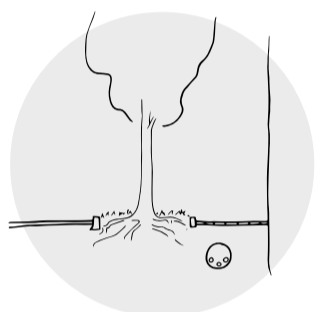
Stanovte si priority. Uklid'te méně poškozené plochy. Pokud jsou některá prostranství (parky, náměstí, ulice) fatálně poškozena, nemá cenu unáhlené řešení. Uveďte plochy do základního provozu, plochy zeleně jen zatravněte. Až pomine největší vypětí, stanovte si hierarchii veřejných prostranství. Která místa jsou nejdůležitější, kudy projde nejvíce lidí a ta řešte jako první. Taková místa projektují krajinářští architekti.

⑥ Trávník a naplaveniny

Pokud je na trávníku vrstva bahna vysoká 3-5 cm, nechte jej nejprve vyschnout. Než se ale z bahna stane tvrdý nepropustný skraloup, je třeba jej jemně rozrušit například hráběmi nebo lehkými bránami, aby trávník mohl materiálem prorůst. Tím dáte trávníku větší šanci na jeho plošnou regeneraci. Nepojíždějte vlhkou půdu těžší technikou – vyjezdíte si koleje.

② Síť technické infrastruktury

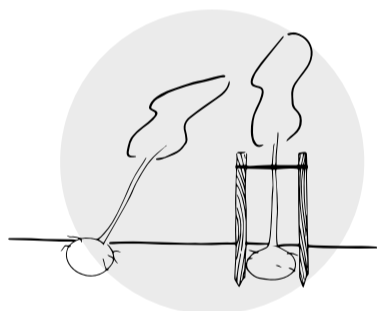
Při opravách sítě technické infrastruktury myslte na to, aby později neznemožnily výsadbu stromů. Síť nemusí být uprostřed zeleného pásu, ale mohou být umístěny pod dlažbou chodníku.

⑦ Kořeny stromů a těžká technika

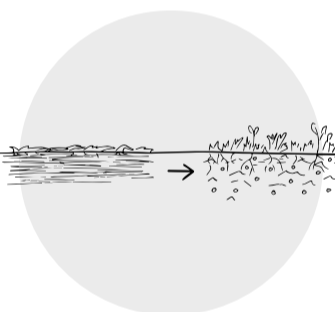
Pokud při odklizení škod používáte těžkou techniku, zabraňte jejímu poježdění po kořenovém prostoru stromů. Kořeny se vlivem zatížení lámou nebo odírají. Kromě toho, že se naruší stabilita dřeviny, vznikají vstupní rány pro infekční patogeny, které následně kořeny napadnou. Vyvarujte se také ukládání suti, stavebního i jiného materiálu do kořenového prostoru stromu, které zabrání přístupu vzduchu. Poškození se může projevit až za několik let.

③ Mladé vyvrácené stromy – do cca 5 let po výsadbě

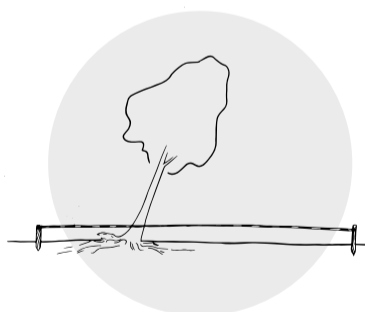
Dokud je půda vlhká, strom narovnáme a přivážeme alespoň ke dvěma kůlům, které zatlučeme proti směru toku povodně. Je možné, že tento proces budete muset opakovat, jelikož ani kůly nebudou ve vlhké zemi pevně držet. Jako první pomoc můžete u velmi mladých stromů na několik týdnů ochránit kořenový bal před vyschnutím přihnutím sypkého materiálu (písek, drčená kůra) a stromy narovnat zhruba do měsíce od vývratu. Později již může být narovnání problém. Zároveň je třeba dbát na přiměřený řez, kterým odlehčíte korunu a usnadníte hojení poškozených větví.

⑧ Půda zhutněná pohybem techniky

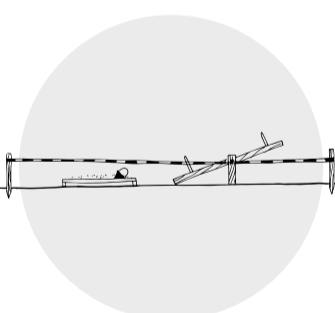
Podmáčená půda se snadněji utuží. Pokud je půda enormně zhutněná technikou (jedná se o místa deponií bahna, suti, okolí demolic, příliš poježděné plochy atd.), kořeny rostlin jí nejsou schopny prorůst. Nepomůže pouze nakypření tenké horní vrstvy či navezení nové zeminy. Půdu je třeba před založením zeleně hloubkově nakypřit a vhodná je také například roční příprava půdy pomocí pěstování předplodiny, která má na půdu ozdravný vliv a dopomůže nastartovat přirozené biologické procesy.

④ Starší nakloněné stromy

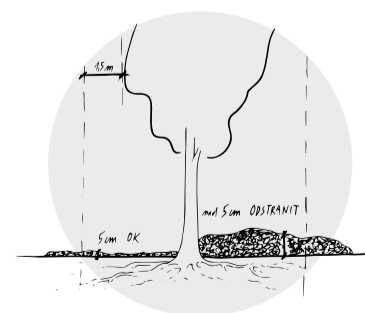
Prostor je třeba zabezpečit proti vstupu občanů. Zabezpečuje se celá plocha, kam pád stromu potenciálně hrozí. Pro posouzení stavu stromu je třeba počkat, než půda vyschne. Posouzení takových stromů a jejich případné ošetření provádí arborista kvalifikovaný vzděláním nebo certifikací. Seznam certifikovaných arboristů naleznete zde <https://szkt.cz/spod/certifikace-etw/certifikovani-arboriste-v-cr>. Tam, kde to jde, nekácejte stromy unáhleně.

⑨ Dětská hřiště

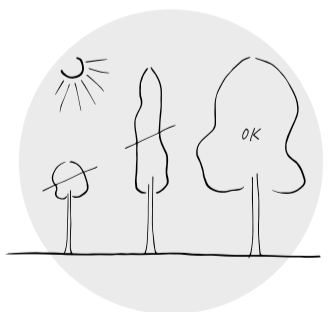
Zaplavená dětská hřiště po opadu vody uzavřete / opáskujte. Je třeba počkat, až půda vyschne, a znovu provést bezpečnostní revizi herních prvků. Nejde pouze o viditelné poškození prvků, ale i narušenou stabilitu. Dopadové plochy bude třeba pravděpodobně vyměnit a zejména přeměřit jejich mocnost, která musí odpovídat pádové výšce z herních prvků. Písek v zaplavených pískovištích je nutné vyměnit.

⑤ Naplaveniny v kořenovém prostoru stromů

Kořeny stromů potřebují půdní vzduch a naplavené bahno tomu brání. 5 cm naplaveného jemného materiálu nevádí. Ale pokud je naplaveno materiálu více je třeba ho šetrně odstranit. Pokud by byl pod strom naplaven hrubší štěrkový či pískový materiál nemusí být problém ani 10 cm, jelikož materiál je pro vzduch prostupný. Naplaveniny je třeba odstranit v kořenové zóně stromu (= průmět koruny stromu na terén + 1,5 m do šířky od okapové linie stromu)

⑩ Budoucnost a stromy

Při výběru nových druhů stromů, které budete v obci vysazovat, myslte na změnu klimatu a na to, že se naše přírodní podmínky mění a stromy rostou jen velice pomalu. Zvolte proto druhy, které jsou přirozeně adaptabilní na sucha a snesou přehřívání, s kterým se v sídlech setkáváme. Zároveň nezapomeňte na tradiční charakter vaší obce a případná omezení, která jsou spojena s výsadbami v chráněných územích a jejich blízkosti. Výběr konzultujte s krajinářským architektem/ dendrologem/ arboristou.

